

SEE MORE JESUS • WANTTOSEEMORE.COM

Ngusachilwa Kutenda Chichi Kuti Ngulupuche? — Kutendekasya Mu Umi • Malemba ga KJV ni Nambali sya Strong's

KUTENDEKA MU UMI • KUJENDA NI MULUNGU — KUKWAA, KUJENDA, KUUTUKA, KUMALISYA

Ngose Chakutenda Kuti Ngulupusydwe — Msingi

LILOWE LYAUGUNDA

Kukulupuka ni kuwuka nkanti mwakwe nkani ndaŵi jakwe kupunda chindu chine chilichose. Mwanache ngakusalijiganya kuwuka lisiku limo. Kandanda akukwaŵa. Nikwisa baba akunkamula m'mikono ni kumjiganya matiya gandanda. Nikwisa mwanacheju akuwuka pajika. Nikwisa akukula, ni akutila. Jwakutula chenene akutula mpikanganilo. Mpikanganilo uli ni mbesi. Pambesi akwembecheya nkolo wa mfalume. Kuwuka pamo ni Mlungu kuli mpela yeleyi. Chilinganyo cha Foundation chajanjile chiwusyo chekulungwa, ni chiyanje chiŵele chiyanje chachaachikwete achinduna achinsyene: kukulupilila, kuleka sambi, kubatisidwa mu lina lya Yesu Kilisito, kupochela mbopesi ja Mbumu jwa Ukoto, nikwisa kupunda, kutama, ni kupilila mpaka kumbesi. Chilinganyo chi chikutandubila peuto pachiyenje chelecho chikusanduka umi. Liloŵe lya Chigiliki lya kukulupuka ni sozo (G4982, kukulupusya), lyalikuŵecheta kukulupusya, kugosa, nikutenda kuŵa jwakamilika. Liloŵe lya Chigiliki lya ukulupusyo ni soteria (G4991, ukulupusyo), lyalikuŵecheta kukulupusya nikuŵa pambali ni chakogoya. Liloŵe lyakalakala lya Chiebulania ni yeshuwah (H3444, ukulupusyo), ni lina lya Yesu likwete liloŵe lyeleli mnkati mwakwe. Nombe ukulupusyo nkanti mwakwe ndaŵi jimo pe. Ni Mlungu jwakukulupusya mundu kutyochela ku sambi ni chiwa, nikwisa kuwuka pamo ni mundujo mpaka kumangwakwe. Chilinganyo chi chikwendecheya ukulupusyo mwakukamilichisya mwakuti: chitendekwe kuwuka kwa jwakulupuchidwa kwa mwanache jwakupagwa jwa Mlungu, chakutenda ni ukulupusyo lisiku ni lisiku, mwakuti aupelekaje mpela msilikali jwa mu asilikali ŵa Mlungu, ni mwakupilila mpaka kumbesi, peuto pachiwichidwe nkolo wa umi.

MAULO GATATU AGAYANJILE LILI LISOMO

1. Kwenda kwa ŵaŵombolwe kukutandaga chinauli, ni mundu akupagwa uli mu likutumbo lya Akunnungu?

2. Mundu jwakuŵa akwete ukulupusyo akusachilwa atende chichi lisiku ni lisiku pakuŵa nao?
3. Mashindano gakumalila chinauli, ni chichi chachiŵichidwe kwa jwaakupilila mpaka kumbesi?

I. KUKWAA — MUNJILA JAKUTANDA KUJENDA KWA WAKUKULUPUSYIDWA

(Nganiso syangu — kuwenda kulikose kukutandila pasi. Mwanache jwakupagwa jwasambano ngakutula, akusigalila kunyakulidwa, akulila, soni akumwa mbelekete mpaka akula. Baibulo jikutumila chiwoneche chichi kwa mundu jwakusachile kupikanila ngani jambone, mwanti mtandile pasi, mtandile chindu chaching'ono, ni mtandile.)

A. MASENGO 2:38 Che Petulo ŵaajanjile, “Mundu jwalijose aleche sambi syakwe ni kubatiswa kwa ulamusi u Che Yesu Kilisito ni Akunnungu channechelesye sambi syenu ni kupochela chilanga cha Akunnungu chachili Mbumu jwa Akunnungu. **[G907 baptizo ■] [G3340 metanoeo ■]**

MGALAUCHE MTIMA + MMWE WOSOPE MMATIZIDWE MU LINA LYA YESU KILISITO → MCHIPOCHELA MBEPESI WA MBUMU WESWELA.

(Nganiso syangu jwa jika — ligambo lyi ni mlango wa kwenda kose, sano ni lyandanda mwa magambo gatatu pe gagakwigalile chikagulo chi kutyochela ku Nsingi. Nsingi wagumbwile mlango wu chilikati. Yosope yaili pasi ni yaikwika panyuma pakuti mundu ajinjile mu mlango wo.)

B. W̃aloma 6:17 Nambo ngwatogolela Akunnungu, namose mwaliji achikapolo ŵa sambi kalakala ko, nambo sambano mpochele kwa ntima wose usyene wauli mmajiganyo gimpochele. **[G5179 tupos ■] [G5219 hupakouo ■]** (18) Mmombochekwe kutyochela mu ukapolo wa sambi, ni sambano mmele achikapolo ŵakupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu.

MUMPIKANILE KUTYOCHELA MMITIMA JENU NTINDO WO WA MAJIGANYO → MUNDIW̃ALANJIDWE KUTYOCHELA KU SAMBI NI KUW̃A ACHIKAPOLO W̃A UADILIFU.

C. Yakobo 1:18 Kwa unonyelo wakwe nsyene ŵatuŵeleche kwa litala lya liloŵe lya usyene, kuti tuŵeje mpela milimbu mu yepanganyikwe yakwe yose.

KWA UNONYELO WAKWE NSYENE W̃ATUW̃ELECHE KWA LITALA LYA LILOW̃E LYA USYENE → KUTI TUW̃EJE MPELA MILIMBU MU YEPANGANYIKWE YAKWE YOSE.

D. 1 Petulo 1:23 Pakuŵa mpagwile kaaŵili ngaŵa kwa mundu jwakuwa nambo kwa mundu jwangakuwa, lisyene lili Liloŵe lya Akunnungu lyalili lyalijumi, ni lyalikulama moŵa gose pangali mbesi. **[G3306 meno ■] [G313 anagennao ■]**

PAKUW̃A MPAGWILE KAAW̃ILI NGAW̃A KWA MUNDU JWAKUWA NAMBO KWA MUNDU JWANGAKUWA → LISYENE LILI LILOW̃E LYA AKUNNUNGU LYALILI LYALIJUMI, NI LYALIKULAMA MOW̃A GOSE PANGALI MBESI.

(Nganiso syangu jwakusyene - lolani chimanyilo, G313, sano Strong akusala kuti anagennao chikumaanisa kupagwa kaŵili. Kupagwa kwasambano kuli kupagwa kwakusyene, sano mbeju ja kupagwa ako ni liloŵe lya Akunnungu. Mbeju jo nganijikuwonoka, kwayele kupagwa kukujikopochesya kuli kwamuyaka ni yaka.)

E. 1 Petulo 2:2 Moŵa gose nlajile liloŵe lya uswela lya Akunnungu nti mwanache yakuti pakulajila maŵele, kuti kwa lyelelyo isyene nkombole kukula ni kukulupuswa. **[G837 auxano ■] [G1051 gala ■]**

MBUMBA JAJIKUPAGWA SONO + MSISIME MASI GHAKUSALIKA GHA LILOWE → KUTI MKULE NACHO.

F. W̃AGALATIA 4:6 Ni pakuŵa ndi achiŵanagwe, Akunnungu ŵannajisye Mbumu jwa Mwanagwe mmitima jetu, Mbumu jwakuŵilanga, “Aba”, malumbo gakwe “Atati!” **[G5 Abba ■]**

NI PAKUW̃A NDI ACHIW̃ANAGWE → AKUNNUNGU W̃ANNAJISYE MBUMU JWA MWANAGWE MMITIMA JETU, MBUMU JWAKUW̃ILANGA, “ABA”, MALUMBO GAKWE “ATATI.”

G. W̃aloma 8:15 Pakuŵa nganimpochela Mbumu jwakuntenda ŵanyamwe achikapolo ni kwichisya lipamba, nambo mumpochele Mbumu jwakuntenda ŵanyamwe ŵanache ŵa Akunnungu, ni kwa Mbumu jo, uweji tukwaŵilanga Akunnungu, “Aba” malumbo gakwe Atati. **[G5206 huiiothesia ■]** (16) Ni Mbumu jwa Akunnungu nsyene akuŵalanga umboni pamo ni mbumu syetu, yakuti uweji tuli ŵanache ŵa Akunnungu.

NAMBO MUMPOCHELE MBUMU JWAKUNTENDA W̃ANYAMWE W̃ANACHE W̃A AKUNNUNGU, NI KWA MBUMU JO, UWEJI TUKWAW̃ILANGA AKUNNUNGU, “ABA” MALUMBO GAKWE ATATI → ABA” MALUMBO GAKWE ATATI. NI MBUMU JWA AKUNNUNGU NSYENE AKUW̃ALANGA UMBONI PAMO NI MBUMU SYETU, YAKUTI UWEJI TULI W̃ANACHE W̃A AKUNNUNGU.

(Nganisyo syangu sya pajika - lilobe lyandanda lya mwanache jwakupagwa ali kulila, ni Mbumu Weswela akumpa mwanache jwakupagwa jwa Mulungu lilobe lyolyopeyo lyandanda, achilaga, "Aba, Atati." Aba lili lilobe lyannandi lya mwanache jwannandi jwakunsachilila atati. Kwa nneyo, lipopelo lyandanda lya ulendo wa ukulupusyo lyikusachilwa liwe lyakuona, ngawaga lyekulungwa.)

H. Isaiah 46:3 ↗ *read this in your Bible*

MUNDWICHILE UNE KUTANDILA M'LUTUMBO + MUNDWICHILE KUTANDILA M'CHIBELEKO → MPAKA MU UCHEKULU WENU UNE NDILI JWALAKWE + TINOMBECHÉ, NI TINOMKULUPUSYE.

(Nganisyo syangu jwapaugwisyo — Mlungu akuwecheta pelaapa mpela jwakunyakula mwanache. Wannyakwile Isilaeli kutandila mundumbo mpaka uchekulu. Machili gagakunnyakula mwanache jwakupagwa jwakukulupilila pa liwiko lyandanda gakunnyakula soni jwakulupilila jwachikulungwa pa liwiko lyambesi.)

MAWONO GAKULEKANA, CHIWONECHO CHIMPECHO — SAMARIA, LIPANGA, NI NYUMBA JA KORNELIO

I. MASENGO 8:12 Nambo paŵaukulupilile utenga u che Filipo nkati Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu ni ngani ji Che Yesu Kilisito, ŵabatiswe achalume ni achakongwe. **[G907 baptizo ■]**
ŴAKULUPILILE FILIPO PAKULALICHILA NGANI SYA UCHIMWENE WA MLUNGU → ŴAMATIZIDWE, ACHALUME NI ACHAKONGWE.

J. MASENGO 8:36 Paŵaliji chiŵela ni ulendo wo, ŵaiche pagali meesi, ni juŵatamaga liuli jula ŵatite, “Peuto pa kwana meesi, ana kwana chachili chose chakuunekasya une ninabatiswe?” Mundu ali nkubatiswa (37) Che Filipo ŵatite, “Mwakulupililaga ni ntima wenu wose nkukombola kubatiswa.” Nombejo ŵatite, “Elo ngukulupilila kuti Che Yesu Kilisito ali Mwana jwa Akunnungu.” (38) Mundu jula ŵalamwile mutuka jijime, ni ŵanawose ŵaŵili ŵatulwiche ni kwinjila mmeesi, che Filipo ŵambatisye mundu jula. (39) Paŵakopweche mmeesi papopo Mbumu jwa Ambuje ŵanjigele che Filipo ni mundu jwa ku Esiopia jula nganambona sooni che Filipo, nambo ŵajendelechele ni ulendo achisengwaga.

LOLANI, PANO PALI MASI; CHICHI CHICHINDA KUBATISWA? → WAWILI ŴATULUKE MU MASI + ŴAMBATISYE → ŴAJENDELECHE LITALA LYAKWE ALI NA CHINONYELO.

K. MASENGO 10:47 “Ŵandu ŵa apochele Mbumu jwa Akunnungu mpela uweji itutite pakupochela. Ana kwana mundu jwalijose juchakombole kwakanya kuti anabatiswe ni meesi?” **[G907 baptizo ■]** (48) Nipele, ŵalamwile kuti abatiswe kwa liina li Che Yesu Kilisito. Nipele ŵandu ŵala ŵaachondelele che Petulo kuti atame nawo moŵa gampepe.

ŴANDU ŴA APOCHELE MBUMU JWA AKUNNUNGU MPELA UWEJI ITUTITE PAKUPOCHELA? → ŴALAMWILE KUTI ABATISWE KWA LIINA LI CHE YESU KILISITO.

(Nganisyo syangu jenkujenope — sceni situ, makuga gatatu, mlango umo. Ku Samaliya musi wosope wapikene ni kupikanila, mwitala lya lipululu mundu jwakuulendo umo jwapikene ni kupikanila, ni m'nyumba ja Koneliyo liŵasa lya Ŵamitundu lyapikene ni kupikanila. Mundu jwakuulendo jula kaneka "jwapite mwitala lyakwe achisengwaga", mwanti ulendo wa ŵakulupuswidwa ukutandanga ni chisangalalo.)

II. KUJENDA — YALIKUSOŴA KUTENDA NI UKULUPUSYO LISIKU KWA LISIKU

(Nganisyo syangu sya pajika - mwanache akwima pa sajo syakwe, sambano akwika pa kwenda. Ukulupusyo uli litala lyakwendela lyuŵa lililyose, ngawaga chipanje chakuŵika mu likasa ni kulolechesya mwakachekapeka. Mpingo wandanda wawechele m'malo mwakwendela lyuŵa lililyose, ni maloŵe ga ndamo ji gakulosya yeleyo: kupitilichisya, kwenda, kutenda masengo, kusunga, kuganisa, kukula.)

A. MASENGO 2:42 Ŵelewo wose ŵapundile kujiganyikwa ni achinduna ŵa Che Yesu, ŵatemi pamo chiulongo, ŵalile chakulya cha Ambuje pamo ni kupopela. **[G4342 proskartereo ■]**

ŴANDU ŴALA ŴAPILILE MU MAJIGANYO GA ŴANDUMWA + UMBUMBA + KUGAŴANYA MKATE + MAPOPELO.

(Maganyo gangu gapaajika — jeleji ni jaawili mwa ma vesi gatatu gakutyochela ku Chitendelo, soni ni chitendo cha lisiku ni lisiku cha ndema josope ja kwenda. Strong akuti proskartereo (G4342, kupitilichisya mwakulimbangana) akulosya kwilanga mwakupitilichisya pa chindu. Mpingo wandanda nganiuchendelele yindu yeleyi nambo waatamaga mwakwe.)

B. ŴAKOLOSAI 2:6 Nipele pakuŵa mwapochele Kilisito Yesu kuŵa Ambuje ŵenu, iyoyo njendeje nkulumbikana ni Ŵelewo. **[G950 bebaioo ■] [G4492 rhizoo ■]** (7) Njendelechele kukamulangana nawo

mpela ila nkuwika michiga nkati mwakwe ni umi wenu utawikwe pachanya pakwe ni kwima nkulimbangana mu chikulupi mpela imwatite kujiganyikwa. Pakupunda yeleyo mmeje wakutogolela nnope.

MPELA MWAMPOKELELE KRISTU YESU AMBUJE, IYOYO PEYOYO NJENDAJE MWA JWALAKWE → MWAKUSIMICHIKA NI KUTAWIDWA MWA JWALAKWE + MWAKULIMBIKWA MU CHIKULUPI.

C. WAFILIPI 2:12 Nipele, achambusanga wangu wakunonyelwa, mpela imwatite kwitichisya moŵa gose panaliji kukwenu, chiŵe yambone mwajendelechelaga kunyitichisya pa moŵa gano pandalichile ni wanyamwe. Njendelechele kuipanganya yambone yaikuilana ni ukulupusyo wenu kwa kutetemela ni kwa lipamba mpaka ukulupusyo wenu pachiumalile. **[G1754 energio ■] [G2716 katergazomai ■]** (13) Pakuŵa Akunnungu akupanganya masengo munkati mwenu ni kumpa ntima wakusaka ni ukombole wa kupanganya aila yakuisaka asyene.

MSENGE UKULUPUKO WENU MWA WOGA NI KUTETEMELA → NI MLUNGU JWAKUSENGA MWA MMWE, KUKUJUNONYA KUSAKA NI KUTENDA.

(Maganichi gangu gapatikene - mkutenda KUNJANGO chachikutenda Mlungu KUKATI, ni Strong akuti katergazomai (G2716, kutenda kunjango) akulosya kupeleka chindu mpaka kumbesi. Uwuka ni mbasu ja Mlungu, jaupedwa kwa chikondi, ni chikondi chikulosya lisungu lyangapedwa mwa kulipila. Kutenda kula nganikutenda mbasu kuŵa yakupedwa, nambo kupeleka chindu mpaka kumbesi, mpela mbeju jajipedwe kala jikusachilwa jibyalidwe, jinowedwe ni jisonkhedwe pa nyengo ja mbesu.)

D. Waloma 6:11 Iyoyo peyo ni wanyamwe nombe nliwalanje wawe nkati ngani ja machili ga sambu ni kutama pamo ni Akunnungu nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **[G3049 logizomai ■]**

MUNDIŴALANJEJE MWACHIMISYENE KUTI MUSTIWILE KU SAMBI → NAMBO MMI KWA MLUNGU KWA LITALA LYA YESU KILISITO AMBUJE WETU.

E. Luka 8:15 Ni chachikukopochela kwa mbeju sisypatuchile pa chaajila sila chikulandana ni chitagu cha wandu wakupilikana liloŵe lya Akunnungu ni kulikamulisya kwa ntima wambone ni wakukunda. Wandu wo akupililila ni kumbesi kusogola isogosi yambone. **[G2722 katecho ■]**

NTIMA WAMBONE NI WAGOLOKA + PAKUPIKANA LILOŴE, KULISUNGA → KUPANGANYA ISOGOSI MWAKUPILILA.

F. Psalm 1:2 ↗ *read this in your Bible*

CHINONYELO CHAKWE CHILI MU MALAMUSI GA AMBUJE + MU MALAMUSI GAKWE AKUGANISYA MUUSI NI CHILO → MPELA CHITELA CHACHIŴICHIDWE MUMBALI MWA SULO SYA MESI.

G. Joshua 1:8 ↗ *read this in your Bible*

BUKU LI LYA MALAMULO NGALICHILEKA PAKAMWA PENU + MGANICHISYE MWAMWICHI NI MUUSI → PANIPO CHINCHIKOMBOLA LITALA LYENU.

(Maganichi gangu gapatikene - Kwa Yoshuwa Mlungu wawechete kuti, asinjilile m'chitabu chila muusi ni muusiku, ni zaburi jikuti mundu jwakupata upile jwakusinjilila muusi ni muusiku ali mpela chitela chachiŴichidwe mumbali mwa mesi. Strong akuti hagah (H1897, kusinjilila) akulosya kung'unguma, kuŵecheta mwannyonje. Elo liloŵe nganilisoma pe ni meso, nambo likuchengedwa m'kang'wa, kundaŵi ni chilo, mpaka lisonjole misi mu mundu.)

H. 1 YOHANA 1:7 Nambo twatamaga mu lulanga, mpela Akunnungu nsyene yakuti kutama mu lulanga, tukulumbikana pamo jwine ni jwine, ni miasa ji Che Yesu jwaali Mwanagwao, jikutuswejesya sambu syose. **[G2511 katharizo ■]**

NAGA TUKUJENDA MU LULANGA, NDIWO MPELA JWALI MU LULANGA → TUKUŴA NI UMOJA UMPETE JUMOJA NI JUM'PATE + MIYASI JA YESU KILISITO MWANAGWE JIKUTUSWEJESYA KU SAMBI JOSOPE.

(Nganiso syangu jachinsyene — Chitendero chalosisyemyasi jajikuswejesya jwakulemwa pannango. Apano myasijo jikutamiche kuswejesya jwakwenda mwitala. Mundu jwakwenda mu lulanga ngaakwenda kutalikangana ni myasi.)

I. Waebulania 10:24 Tukamuchisyaneywine ni jwine kuti tuchisyaneywine mu unonyelo ni masengo gambone. **[G3870 parakaleo ■] [G1997 episunagoge ■]** (25) Tukaleka kusongangana pamo mpela yaitite pakuŵa masyowelelo ga wane. Nambo tujamukangane ni kupunda nnope pankuliwona lyuŵa lya Ambuje lilinkuwandichila.

TUOLECHESYE JWINE NI JWINEJO KUTI TUKUŴE NI CHINONYELO NI MASENGO GAMBONE + NGATULEKA KUSONGANA PAMPEPE → M'MBUJE M'MBUJE, MU N'DANO N'DANDO LIKUŴANDICHILA.

J. 2 Petulo 3:18 Nambo njendelechele kukula mu umbone wa Akunnungu, ni iyoyo mu nkwananyilila Ambuje ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. Kwa ŵelewo uŵe ukulu sambano namose moŵa gose pangali mbesi! Elo. **[G837 auxano ■]**

NAMBO NJENDELECHELE KUKULA MU UMBONE WA AKUNNUNGU, NI IYOYO MU NKWAMANYILILA AMBUJE NI NKULUPUSYO JWETU CHE YESU KILISITO.

(Nganiso syangu sya pajika - ndamo ja kwenda jikwete chikala chakuŵajilwa, kupochela ni kwenda, kupikanila ni kusunga, kuganisa muusi ni chilo, kutama mu lulanga, kutama pamo ni achalongo, kukula. Mwanache jwakulya lyuŵa lililyose ni kwenda lyuŵa lililyose ngaŵa sooni mwanache. Sambano kwenda kuli kwamachili, ni ndaŵi jaikwiche jakwutuka.)

III. KUTUTA MPIKISANO — KUJILA MPELA MSILIKALI JWA NDANDA JWA MULUNGU

(Nganiso syangu — sambano kuwenda kukusanduka mbio, ni mbio jikusanduka ngondo. Chilolelo cha ukulupusyo ni ngofu ja mmute wa msilikali, ni ngungu jakulanguka jili yiwalo yakwe kwa lisiku lyaliji. Msilikali akumenyana ngondo ni akupeleka, ni Mlungu ni jwakutenda ukulupusyo.)

A. Ŵaloma 13:11 Ntende yele, nchimanyililaga katema, yakuti ndaŵi ja kwimuka mu lugono jiiche, pakuŵa sambano ukulupusyo wetu uli pachiŵandi ni uweji kupunda iyaliji patwatandite kukulupilila. **[G3696 hoplon ■] [G4991 soteria ■]** (12) Chilo chiŵandichile kumala ni muusi uŵandichile. Nipele tuleche ipanganyo ya muchipi ni kuwala yakumenyanilana ya lilanguka.

SANO NDI NDEMA JAKUTI TUSISIMUKE KU LUGONO + SANO UKULUPUSYO WETU ULI PAMBALI KOPOLEKA NI PANDEMA JATWAKULUPILILE → TUTAGE MASENGO GA CHIPI + TUWALE ILWELO YA LULANGA.

(Nganiso syangu — Paulo akwimunya jwakutsimbila mpela msilikali paujo pa kuswa, ni akutupa chilangano cha kwimuka: ukulupusyo wetu sambano uli wakuŵandika kupunda pandaŵi jitwakulupilile. Mu lilemba ali ukulupusyo nganiuŵa kunyuma kwa jwakulupilila, nambo kunkupita mmbujo, ukuŵandichisa ni kila liyendo. Mundu akutsimbila mwakulimba pati mbesi ja mpikanilo pati ikuja pakuwoneka.)

B. 1 Ŵasesalonike 5:8 Nambo uwe tuli ŵandu ŵa muusi, tukusachilwa kulilongosya twachinsyene. Tukusachilwa kukamulangana ni chikulupi ni unonyelo mpela chakuwala cha chisyano cha kulichinga pantima, ni chilolelo chetu cha ukulupusyo nti chisoti cha chisyano chakulichinga mu ntwe.

[G4991 soteria ■] [G4030 perikephalaia ■] (9) Pakuŵa Akunnungu nganatuŵika tujonasiche kwa lutumbilo lwao, nambo kuti tukulupuswe kwa litala lya Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito

MŴEJI ŴAKULIŴIKA MUMBALI + KUWALA LILISYA LYA CHIKULUPI NI CHINONYELO + KUŴA NGOŴOKO, CHINASA CHA UKULUPUSYO → MLUNGU NGANAŴIKA UWE KU LILU, NAMBO KUPATA UKULUPUSYO KWA CHAMBUJE JESU KILISITO.

C. 1 Petulo 5:8 Nlilolechesye ni nchesyanje! Pakuŵa jwammagongo jwenu Jwaulamba, akusyungulasyungula mpela lisimba lyalikutongola lichinsosaga mundu jwakummila.

[G436 anthistemi ■] [G1127 gregoreo ■] (9) Ni ŵanyamwe munkanile jwelejo, mkulimbichila mchikulupi, nchimanyililaga kuti ŵakukulupilila achinjenu wose pachilambo pose akusimanwa ni masauko ganti iyoyo.

MUSIMANE, MUSOSEKWE + MMENYE JWENU SHETANI, MPELA LISIMBA LYAKUŴUNGA, AKWENDA PELAPA → JWAAKUMKANILA MWA CHIKULUPI CHAKULIMBA.

(Nganiso syangu za pachinsyene — Paulo akusala kuti, mmani meso, ni mwawale yikuta ya ngondo. Petulo akusala kuti, mmani meso, mmani soni nkwendelechele kulola, ligongo mmagongo jwenu akusaka mpela lisimba. Lisimba likusaka chindu chagonile, mwanti msilikali jwakwendelecha kuchesya ni kwima chilimbangu mu chikulupi ngaawa mchimwa jwakwepesya kukwausya.)

D. 2 TIMOSEO 1:8 Ngasinkola soni nkwasalila ŵandu ŵane umboni wa ngani sya Ambuje ŵetu atamuno nakola soni kwanguune jwandaŵikwe kwa ligongo lyao. Nambo mme pamo none nkulaga kwa ligongo lya Ngani Jambone malinga ni machili gampegwilwe ni Akunnungu. **[G2821 klesis ■]**

[G4982 sozo ■] (9) Ŵelewo ŵatukulupwisye ni kutuŵilanga kuti tuŵe ŵandu ŵakwe, ngaŵa kwa isambo yetu yambone itwaitesile, nambo kwa ligongo lya kusaka kwao asyene ni kwa umbone wao. Ni ŵatupele umbone wao kwa litala lya Kilisito Yesu chitandilile moŵa gose pangali mbesi.

MŴE NI JWA KUPOKELA MASAUKO GA NGANI JAMBONE → JWATUKULUPUSISYE, NI KUTUŴILANGA NI MAŴILANGO GAKUSWEJA + KULINGANA NI LINGO LYAKWE MWASYENE NI ULUPI.

E. Wåloma 1:16 Ngangujikolela soni Ngani Jambone, pakuŵa jikwete machili ga Akunnungu gakunkulupusya kila mundu jwakukulupilila, kutandila kwa Wáyahudi ni sooni kwa wángawá Wáyahudi. **[G4991 soteria ■] [G1411 dunamis ■]**

NGANGUŴA JWAKUSONI NI NGANI JAMBONE JA KILISITO → JILI MACHILI GA MLUNGU KWAKUWOKOLA JWALIJOSE JWAKUKULUPILILA.

(Maganyo gangu gapaajika — chida cha msilikali mu likundi lyele nganichiŵa yisyabu nambo chiŵaga Ngani Jambone jene payini, "machili ga Mlungu ga ukulupusyo". Paulo akuŵecheta kawili kuti ngaakwete soni, ngaakwete soni ja umboni wa Ambuje wétu, atamose ja Ngani Jambone ja Kilisito. Njigalani Ngani Jambone paujeleu, ligongo Ngani Jambone niyakwe ndemo ja ukulupusyo kwikanjila kwa mundu jwine jwakukuya mwitala.)

F. Exodus 14:13 ↗ *read this in your Bible*

NGASIMJOGOPA, JIMANI CHETE, NI KULOLA UWOMBOLO WA AMBUJE.

G. 2 Chronicles 20:17 ↗ *read this in your Bible*

NGAMSOŴA KUTINDANA MU NGONDO JI + NJIMANI CHETECHETE, NI KULOLA UKOMBOZI WA AMBUJE ULI NAMWE + NGASIMJOGOPA.

(Nganisyo syangu — mu bahari Musa watite, "Jimani chete, ni nkalole ukulupusyo wa Ambuje", ni paujo pa magoshi gatatu mwenye jwa Yuda wapikene lizamulo lilyolyo. Mu isyano yosope wanduwo akanijile kwendelechela kwenda, nambo kukulupusya kwene kwaliji ntengo wa Mlungu, nganiuŵa ntengo wa lipanga. Ligongo lyeleli lilobe ali ukulupusyo, nganiuŵa nkola.)

H. Wæbulania 10:38 Mundu jwali jwambone paujo pangu, chakulupilile ni kutama kwa chikulupi, nambo alekaga kungulupilila nganonyelwa najo.” **[G4047 peripoiesis ■] [G5288 hupostello ■]** (39) Uweji nganituŵa wāndu wakuchileka chikulupi ni kusoŵa, nambo uwe tuli wāndu wakukulupilila ni kukulupuswa.

MUNDU JWALI JWAMBONE PAUJO PANGU + CHAKULUPILILE NI KUTAMA KWA CHIKULUPI, NAMBO ALEKAGA KUNGULUPILILA NGANONYELWA NAJO → UWEJI NGANITUŴA WĀNDU WAKUCHILEKA CHIKULUPI NI KUSOŴA, NAMBO UWE TULI WĀNDU WAKUKULUPILILA NI KUKULUPUSWA.

(Nganisyo syangu sya pajika - jwankulwa akwete nsigo umo pe, kunnandi. Malembo ga Strong gakuti hupostello (G5288, kuujila kunyuma) gakupikanika kuti kutetemela, kuujila kunyuma. Kalata jwa Ahebulania jikuŵika makuga gawili pe pa ndamo, mwanti njigale nkalo wenu lyuŵa lililyose pamo ni wāndu wakukulupilila kwa "ukulupusyo wa umi".)

I. Luka 9:23 Nipele, wāasalile wāndu wose kuti, “Mundu jwalijose jwakusaka kuunguya akusachilwa alikane nsyene ni atwichile nsalaba wakwe moŵa gose ni kunguya. **[G4716 stauros ■]**

MUNDU JWALIJOSE JWAKUSAKA KUUNGUYA AKUSACHILWA ALIKANE NSYENE NI ATWICHILE NSALABA WAKWE MOŴA GOSE NI KUNGUYA.

J. Luka 14:28 “Pakuŵa, ana wāani mwa wānyamwe asakaga kutaŵa nyuumba jeleu, jwangatama kaje ni kuŵalanga ndalama jakwe pakuti alole iŵaga akwete ipanje yakombola kumalichisya?

[G1615 ekteleo ■] [G5585 psephizo ■] (29) Pakuŵa amalaga kutaŵa nsingi ni kulepela kumalichisya kutaŵa nyuumba jeleu jo, wāndu wose wakwilola chatande kunseka (30) achitiji, ‘Aju mundu ju watandite kutaŵa nambo alepele kumalichisya.’

KANGATAMA PASI KANDANDA, NI KUWALANJA NDALAMA, KUTI ALI NI YAKUKWANILA KUMALICHISYA? → MUNDUJU AGONGOLILE KUTAWA, NI NGAKOMBOLA KUMALICHISYA.

(Nganisyo syangu jwakusyene - Ambuje akusaka umi wosope, lisiku ni lisiku, ni akusala tuŵalanjiche ndalama jakwe nkanawe kutaŵa. Chindawi chachitandikwe ni kulekwa pakati pakumangwa chikwikanawo chimela, nganichiŵa chakusisila. Wālanjilani ndalama jakwe, njigalani nsalaba wenu lisiku ni lisiku, mmeje wakumanga waakumalisya.)

K. Chiunukuko 12:11 Achalongo achinjetu wo wāmpundile Shetani kwa machili ga miasi ja Mwanangondolo ni kwa kwasalila wāndu wane umboni nkati chikulupi chao ku Che Yesu. Nganaunonyela umi wao, wāliji chile kuutyosya mpaka kuwa. **[G3528 nikao ■]**

ACHALONGO ACHINJETU WO WĀMPUNDILE SHETANI KWA MACHILI GA MIASI JA MWANANGONDOLO NI KWA KWASALILA WĀNDU WĀNE UMBONI NKATI CHIKULUPI CHAO KU CHE YESU + NGANAUNONYELA UMI WAO, WĀLIJI CHILE KUUTYOSYA MPAKA KUWA.

L. YUDA 1:20 Nambo wānyamwe achambusanga wāngu, njendelechele kulitaŵa pa nsingi wa chikulupi chenu chachiswela nnope, ni kupopela kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. **[G5083 tereo ■]** (21)

Ntame mu unonyelo wa Akunnungu nchalolelaga Ambuje wetu Che Yesu Kilisito kuti kwa chanasa chakwe ampeleche ku umi wa moŵa gose pangali mbesi.

KULIKUUNDA MWENSGENE PA CHIKULUPI CHENU CHESWELA KWANNOPE + KUPOPELELA MU MBUMU JAJISWELA → LILINDILILANI M'CHINONYELO CHA MLUNGU, N'KUCHEMBECHEYA CHANASA CHA AMBUJE WETU YESU KILISITO KWA UMI WA MOŴA GOSE.

(Nganiso syangu jenojo — kusonganganya malamulo ga jasilikali pamalo gamo: kuŵa jwakulilekasya, kuwala chisawu chachikulupi chakwembecheya ukulupusyo pa mutwe, kulolechesya, kunyakula Ngani Jambone mwangatenda soni, kukaŵecheya munyuma, ni kujigala nsalaba lyuŵa lililyose. Kupunda ni myasi ja Yesu, jwakuŵilanjikwa Mwanangondolo jwa Mlungu, ni kunonyela jwelejo kupunda umi wakwe mwasyene. Mateto gakulikimbila mpaka pambesi, ni mbesi jili pafupi.)

IV. MALEKO GA MBUTUKO — UKULUPUSYO WA ISIKU NI ISIKU, NI NGATIYO JA UMI

(Maganyo gangu gapaajika — mpika uliose uli ni mbesi, nambo mbesi jeleji nganijiŵa lupupa nambo ni singwa, chindanda, ni mpingo wekulungwa. Ukulupusyo waatandite pannango, kaneka wagentaga lisiku ni lisiku, kaneka wangondagana mpela msilikali. Sambano wamalile, ni kumala kweleku kuli ni lina m'malembelo: "mbesi ja chikulupi chenu, chiŵaga ukulupusyo wa mitima jenu".)

A. Matayo 24:13 Nambo jwalijose juchapililile mpaka kumbesi, jwelejo ni juchakulupuche.

[G5056 telos ■] [G5278 hupomeno ■]

NAMBO JWALIJOSE JUCHAPILILILE MPAKA KUMBESI → JWELEJO NI JUCHAKULUPUCHE.

(Nganiso syangu — ali lilove lyaatatu lyalisigalile kutyochela ku Msingi, soni lyaŵaling'ono nnope pa itatu yo. Strong akusala kuti telos (G5056, mbesi) akulosya lilo lyalikulinjidwa, cholinga chakwe. Petulo akutumila lilove lyoyipe pambesi mmbesi, ni akutusalila mbesi jili chichi.)

B. Ŵaebulania 9:27 Mundu jwalijose chawe kamo pe, ni kulamulikwa ni Akunnungu.

[G4991 soteria ■] (28) Iyoyo peyo Kilisito nombejo ŵalityosisye mbopesi kwa ŵawile kamo pe kwa ligongo lya kusityosya sambi sya ŵandu ŵajinji. Nombejo chauje sooni ngaŵa kwa ligongo lya kusichenjeuchila sambi, nambo kukwakulupusya aŵala ŵakunnindilila.

KRISTU ŴAPELECHEDWE KAMO KUJIGALA ASAMBI ŴA ŴANDU ŴANJI → KWA ŴALA ŴAŴANLOLELA CHACHIKOPOCHELA KACHIŴILI PANGALI SAMBI KUKOMBOLA.

(Nganiso syangu jwapaugwisyo — katema kandanda Kilisito paŵaiche, ŵajigele sambi. Katema kaŵili pakwiya, akwika chiokoko kumangwao kwa "ŵaŵakwembeceya jwelejo". Mbesi ja mpikisano uwu ni Mundu jwakuoneka, mwanti lilolechesyo lyakwe lili kuchesya, ni kulola, ni kupilirila.)

C. 1 Petulo 1:8 Ŵanyamwe nkwanonyela ŵelewo namuno nganimwawone ni nkwakulupilila namuno ngankwawona kwa sambano. Nipele nkusengwa nnope kwa lukondwa lwekulu lwangalukuŵechetekwa **[G4991 soteria ■] [G5056 telos ■]** (9) pakuŵa mkupochela mbote ja kukulupilila kwenu, jelejo jili chiwombosyo chenu.

JWANGANMLOLA, MKUNNONYELA + NAMBO PAKUKULUPILILA, MKUSANGALALA NI CHINONYELO CHANGASALIKA → MKUPOKA MAPELESYO GA CHIKULUPI CHENU, KUKOMBOLA MISIMU JENU.

(Nganiso syangu jwapaugwisyo — nnole chimanyilo, G5056. Mbesi jajikwipilila mundu mu Matayo 24:13 ni mbesi jajikupochela mundu mu lulembo alu likulu lyaligiliki limo. Pilirilani mpaka kumbesi, ni mbesi jajiŵikwe m'makono genu jili chiokoko cha misimu jenu.)

D. Yakobo 1:12 Jwana upile mundu jwakupililila nkulinjikwa, pakuŵa amalaga kupunda kulinjikwa chapegwe chindu mpela singwa ja umi, Ambuje jiŵalanjile ŵakwanonyela. **[G4735 stephanos ■] [G5278 hupomeno ■]**

JWANA UPILE MUNDU JWAKUPILILILA NKULINJIKWA → PAKUŴA AMALAGA KUPUNDA KULINJIKWA CHAPEGWE CHINDU MPELA SINGWA JA UMI, AMBUJE JIŴALANJILE ŴAKWANONYELA.

E. MASENGO 20:24 Nambo nganguuŵalanjila umi wangu kuti wana chindu nnope kwa uneji nningwa wangu malichisye unduna wangu ni masengo gaŵambele Ambuje Che Yesu nagapanganye, yaani naalalichile ŵandu Ngani Jambone ja upile wa Akunnungu. **[G1408 dromos ■] [G5048 teleioo ■]**
NGAŴE CHINDU CHILICHOSE MU YIYI CHINGATENDA NDIGOPE, ATA NGANGUŴALANGANYA UMI WANGU KUŴA WA NDALAMA KWA JIWEJINE → KUTI NDIMALISYE NDANGO JANGU MWA LUKONDWA + KUŴA MBOPESI JA NGANI JAMBONE

JA ULUPI WA MLUNGU.

(Nganiso syangu jwapaugwisyo — nnole mmwatakuwetcheta jwakumalisya. Paulo akuwenda kumalisya mwendo wakwe mwa lukondwa, ngaŵaga kupona chetu. Liunjili lyambesi lya litala nilyo lyekaŵe litala lyakulalichila, kuŵalanjila Ngani Jambone ja upile wa Mlungu mpaka pambesi.)

F. MASENGO 20:32 “Nipele sambano, ŵanyamwe ngummikanga mmakono ga Akunnungu ni pa utenga wa upile wao, waukukombola kunkolosya ni kumpa ntuuka pamo ni ŵandu ŵao ŵaŵaswejeswe.

[G2817 kleronomia ■] [G2026 epoikodomeo ■]

NGUMPA MMWE KWA MLUNGU, NI KU LILOWE LYA UPULE WAKWE → WAKOMBOLA KUMTAWA + KUMPA UHALI PAKATI PA ŴALA ŴAŴASWECHEDWE.

G. Ŵaebulania 5:8 Namose ŵaliji Mwana jwa Akunnungu, mmasauko gao ŵaimanyi kunjitchisya Akunnungu. **[G5219 hupakouo ■] [G4991 soteria ■] [G159 aitos ■]** (9) Ni paŵamasile kuŵa ŵa utindimisyo mu yose, ŵaliji ndande ja ukulupusyo wa moŵa gose pangali mbesi kwa ŵandu wose ŵakwajitchisya.

NAMOSE ŴALIJI MWANA JWA AKUNNUNGU → ŴALIJI NDANDE JA UKULUPUSYO WA MOŴA GOSE PANGALI MBESI KWA ŴANDU WOSE ŴAKWAJITCHISYA.

(Nganiso syangu jwa jika — kwenda kuchinkwenda ni kwenda kwakwendekwe kala. Yesu ŵalijiganyisye kupikanila kupitila yindu yaŵalasiche, sano pakumalisya lisengo ŵatendekwe kuŵa nsyene jwa ukulupusyo wa ndaŵi jajikwana. Ligambo lyo likusala jwakupochela ukulupusyo wo kuti, “wose ŵaakumpikanila”.)

H. Isaiah 45:17 ↗ *read this in your Bible*

ISILAEI TACHIULUSYIDWA MWA AMBUJE NI UKULUPUSYO WA NDAŴI SYOSOPÉ → NGAMWAKOLA SONI ATAMUNO KUTOPELWA MPAKA KALAKALA.

I. Isaiah 51:6 ↗ *read this in your Bible*

KWINANI KUCHIŴA KUJONANGIKA MPELA LYOSI + CHILAMBO CHICHIŴA CHAKALAMBA MPELA CHIVWALO → NAMBO UKULUPUSYO WANGU UCHIŴA KWA NDAWI JOSOPÉ + UŴE WANGU NGAUCHIŴA WA KUJONANGIKA.

(Nganiso syangu jwakusyene - lolani kwinani, akusala nkulondola, mpikanani mbingu sichiŵa mpela lyosi lyakutayika. Nambo mpikanani yankakutayika: chiwombolosi changu chichiŵa chamuyaka ni yaka. Chindu chachampedwe pa nnango chichipunda kwinani kwakwene pamutwe penu.)

J. Chiunukuko 7:9 Pakumala yeleyo naliweni liunjili lyekulungwa lya ŵandu lyakanapakombola kuŵalanga mundu, ŵandu kutyochela kila chilambo, ni ŵandu ŵa mitundu ni kila lukosyo ni ŵandu ŵa kila iŵecheto, ali ajimi paujo pa chitengu cha umwenye ni paujo pa Mwanangondolo, ali awete iwalo yeswela ni kukamulila nyambi sya itela ya mitende mmakono mwao. **[G4991 soteria ■]** (10) Ŵandu ŵala ŵanyanyisye achitiji, “Ukulupusyo wetu ukutyochela kwa Akunnungu wetu ŵakutama pa chitengu cha umwenye, ni sooni kutyochela kwa Mwanangondolo!”

WANDU ŴAJINJI, ŴANGAKOMBOLEKA KUŴALANGANYA NI JWALIJOSE, ŴA MITUNDU JOSOPÉ + ŴAJIMILE PAMBELE PA CHITENGU CHA UCHIMWENE, NI PAMBELE PA MWANANGONDOLO → ŴALILILE MWA LILOWÉ LYEKULUNGWA, ŴATI, UKULUPUSYO WA MLUNGU JWETU.

K. Chiunukuko 7:13 Jumo jwa achachekulu ŵala ŵausisye, “Ana ŵaani ŵeleŵa ŵakuwala iwalo yeswela, nombewo aumile kwapi?” **[G4150 pluno ■]** (14) None najanjile, “Ambuje ŵangu mmwe nkumanyilila.” Nombewo ŵasalile une kuti, “Aŵa ni ŵeŵala ŵajombweche ni kulama mmasausyo gamakulungwa gala. Achapilenje iwalo yao ni kuiswejesya kwa miasi ja Mwanangondolo.

ŴEŴA NI ŴAŴAKOPWECHÉ MU MASAUYSO GAMAKULUNGWA → ŴASAPILE MIKANJO JAO, NI KUJITENDEKASYA JISWELA M'MIYASI JA MWANANG'ONDOLO.

L. Chiunukuko 7:17 Pakuŵa Mwanangondolo jwali pasikati pa chitengu cha umwenye chaŵe jwakuchinga jawo ni chiŵalongosye ku uliŵa wa meesi ga umi. Ni Akunnungu chiŵasyule misosi jose pa meeso gao.”

MWANANGONDOLO JUALI PASIKATI PA CHINDANDA CHA UCHIMWENE TACHALISYA → MLUNGU TACHASYULA MISOSI JOSOPÉ PAMESO GAO.

(Nganiso syangu — chindu chambesi cha ulendo uli chiŵasi chachikulungwa nnope changatawulika, kutyochela mmitundu josope, chichijima paujo pa chitengu cha uchimwene. Lilobe limo lyalikulombela ni likuni lyosope pamo ali

UKULUPUSYO. Wasapiile mikanjo jao kuwa jeswela mu myasi ja Yesu, jwakuwilanjikwa Mwanangondolo jwa Mlungu, ni nkono wa Mlungu asyene akupukusya misosi jao.)

MULOMO WA WAŴILI

1 Petulo 1:5 Chiuwe wenu wanyamwe wankugosekwa ni machili ga Akunnungu kwa litala lya chikulupi, kwa ukulupusyo wauli chile kuunukukwa pa lyuwa lya mbesi. **[G4991 soteria ■]**

CHIUWE WENU WANYAMWE WANKUGOSEKWA NI MACHILI GA AKUNNUNGU KWA LITALA LYA CHIKULUPI → KWA UKULUPUSYO WAULI CHILE KUUNUKUKWA PA LYUWA LYA MBESI.

2 TIMOSEO 1:12 Kwa ligongo lya yele ngusauka ni indu yi. Nambo ngangujogopa kwa ligongo lya yele pakuwa ngwamanyilila welewo unakulupilile ni ngumanyilila kusyene kuti akukombola kuchigosa achila chiwambele mpaka lyuwa lichauje. **[G5442 phulasso ■]**

NGWAMANYILILA JWANGUNTENDA CHIKULUPI → JWAKOMBOLELE KUGOSA CHINDU CHINAMPELE MPAKA LYELE LISIKU.

YUDA 1:24 Akunnungu akukombola kungosa kuti nkagwa mu sambu, ni kumpeleka mpaka mu ukulu wao kwa lukondwa lwakupunda akuno ndi nganikola chilewo. **[G679 aptaistos ■]**

JWALIKWETE MACHALE GAKUMLINDA KUTI MUNGAGWA + KUMBIKA MBELE PAULONGO WAKWE MUKWIKONA WISI, MWACHINONYELO CHACHIKULU.

2 WAKOLINTO 13:1 Au uli ulendo wangu waatatu uchiiche kukwenu. Mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti kusala, “Magambo gose chigakaluche kwa kang'wa sya wandu wawili pane kupunda” **[G3144 martus ■]**

MPELA MALEMBELO GA AKUNNUNGU IGAKUTI KUSALA, “MAGAMBO GOSE CHIGAKALUCHE KWA KANG'WA SYA WANDU WAWILI PANE KUPUNDA.

(Nganiso syangu jenojo — mboni sitatu sikwima mwitala lyi, ni jilijose jikuwecheta lilowe limo: kugosedwa. Petulo akuti kugosedwa ni machili ga Mlungu, Paulo akuti kugosedwa mpaka lisiku lila, ni Yuda akuti kugosedwa kuti akaguwa. Pakang'wa ka mboni sitatu kapena siwili chindu chikwimikwa: Mlungu jwakwamulisya kupilila ni jwakwagosa kwakupilila kwakwe.)

CHIWULI NI KUKWANISIKWA

(Nganiso syangu jisyene — chiwundo pa mataka chikwete chilolechero chisyene, nambo chilolechero chikamulene ngachikombola kuntagulila chindu chachikuchipanganya mpaka lulanga lukunnosya chindu chisyenechosyene. Yakulolechesya ya M'malembelo Gakale ni yiwundo yisyene yayikupanganyidwa ni chilu chisyene, ni chilu chocho ni cha Kilisito, atamose chiwundo nganichiwa chisawu chakwe chisyenechosyene (Akolose 2:17, Ahebulania 10:1). Kwayele nganituwecha lijiganyo pa chiwundo pachekapecheka, ni tukuwilanjila chindu chiwundo pele patukuti lulanga lwa M'malembelo Gasambano lutulosisye chilu chachikupanganya chiwundocho.)

Shadow Exodus 14:30 [↗ read this in your Bible](#)

M'MENEMO AMBUJE WAKULUPWISYE ISRAELI LISIKU LYELE KUUMILA M'MAKONO GA AEGUPTO.

Shadow Exodus 15:2 [↗ read this in your Bible](#)

AMBUJE ALI MACHILA GANGU NI LULO LWANGU + WELEWO ASYUKA UKULUPUSYO WANGU.

Fulfillment 1 Wakolinto 10:1 Achinjangu ngusaka mmanyilile yakuti, achatati wetu waliji wose paasi liunde, ni wose wajombweche salama Bahali ja Shamu. **[G907 baptizo ■]** (2) Wose wabatiswe mu liunde ni mu bahali, kuti alumbikane ni che Musa.

ACHATATI WETU WOSE WALIJI PASI PA LIUNDE, NI WOSE WAPITE PAKATI PA BAHARI → WOSE WABATISWE KWA MOSE MU LIUNDE NI MU BAHARI.

Fulfillment 1 Wakolinto 10:11 Yeleyo yose yaagwilile wanyawo kuti uwe tujiganyikwe, yalembekwe kutujamuka uweji watuli mmoŵa gaambesi. **[G3559 nouthesia ■]**

YOSE YELEYI YATENDEKWE KWA WANDU WALA KUWA CHITAGU → YALEMBEKWE KUTUJAMUKA UWE.

(Nganiso syangu jenkujeno — Israeli jakopweche ku Iguputo pasi pa myasi ja Mwanangondolo wa Pasaka, kaneka ni kupitila mmesi ga bahali, kaneka ni kwimba kuti, "Jwalakwe atendeke ukulupusyo wangu", kaneka ni kwenda kwaula ku chilambo chakulanjidwa ali ni mkate wakutyochela kwinani lisiku li lisiku. Litala lyo lili ni mtundu wumo ni mlango,

ulendo, mpikisano, ni mbesi ja chikagulo achi. Sano Paulo akuti indu yeleyi yalembedwe kutuchenjesya uwe (1 Akolinto 10:11). Lulanga lwalosisye chiilu.)

MALIWO

Tito 2:11 Pakuŵa umbone wa Akunnungu waukwikanawo ukulupusyo kwa ŵandu wose uwunukulikwe. **[G4992 soterios ■] [G5485 charis ■]** (12) Nombewo ukutujiganya kuti tuleche chigongomalo ni tama syangalumbana sya pachilambo pano, tutameje kwa kulilongosya achinsyene ni kuŵa ŵambone paujo pa Akunnungu ni kutama kwa kwanonyelesya Akunnungu mu chilambo chino (13) tuchilindililaga lyuŵa lya upile lyatukulilolela, pelepō chiutyochele ukulu wa Akunnungu Ŵakulu ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito.

PAKUŴA UMBONE WA AKUNNUNGU WAUKWIKANAWO UKULUPUSYO KWA ŴANDU WOSE UWUNUKULIKWE → PELEPO CHIUTYOCHELE UKULU WA AKUNNUNGU ŴAKULU NI NKULUPUSYO JWETU CHE YESU KILISITO.

2 TIMOSEO 4:18 Ambuje changulupusye ni indu yose yangalumbana ni kung'osa mpaka ichile ku umwenye wao wa kwinani. Ukulu uŵe kwa ŵele moŵa gose pangali mbesi! Eloo. **[G4982 sozo ■]**

AMBUJE TACHINGOSA KUTYOCHELA KU MASENGO GALIGOSE GAKUSAKALA → NI TACHINGOSA MPAKA KU UMWENYE WAKWE WA KWINANI.

(Nganisyō syangu jenkujeno — ulendo ukutandanga kutyochela pakulila kwa mwana jwakupagwa kuti, "Aba, Atati", ni kupitila mu kwenda kwa lisiku ni lisiku, ni kupitila mu mpikisano wa nsilikali, mpaka ku singano ja umi pa mbesi. Lolani chimanyilo, G4982, ligongo lilobe kusunga mu chilanga chi chambesi ni sozo, lilobe lyene lyakukulupusya (2 Timoseo 4:18). Ambuje ŵawankulupwisye pamlango chachikulupusya mpaka mu ufumu wakwe wakwinani, mwanti jendelechesyani, ni kumalisya.)

DIDAKI JA MASOKA

1. 1 Petulo 2:2 — Mpela achiŵanache ŵakupagwa sambano, nsachililani mkaka wa Liloŵe wangali chinyengo, kuti:

- a) kukula mu chisomo
- b) kukula mwa yalakweyo
- c) kwenda mu lilanguka

2. Matayo 24:13 — Nambo jwatapilile mpaka kumbesi, jwelejo tachiŵa:

- a) kugosedwa ni machili ga Mlungu
- b) kukulupuswa
- c) kulupuka

3. Ŵafilipi 2:12 — kamulisyani masengo ya uwombolo wenu ni:

- a) lukondwa lwangaŵalanjika
- b) woga ni kutetemela
- c) chikulupi ni chinonyelo

4. 1 Wathesalonike 5:8 — Nambo uwe, ŵatuli ŵa muusi, tuŵe ŵakulilanga, tuwale chikwakwa cha chikulupi ni chinonyelo; ni kuŵa lisoti,

- a) chilolelo cha ukombosi
- b) upulusyo wakonjedwa kuunukulidwa
- c) ngao ja lilanguka

Ahebulo 10:39 — Nambo uwe nganituŵa mwa ŵawakutindanya mpaka kuonanjika, nambo mwa ŵawakukulupilila kuti:

- a) chikulupusyo cha mitima jenu
- b) mbesi ja chikulupi chenu
- c) kukulupuka kwa mtima

6. Yesaya 51:6 — pakuŵa kwinani takuwe mpela lyosi, ni chilambo tachiŵa chekulungwa mpela chakuwala, ni ŵandu ŵakutama mwelemo tachiwa mwakulandana: nambo ukulupusyo wangu tauŵe:

- a) kwa yiyakawe ni yiyakawe
- b) chilambo pangali mbesi
- c) kwa yaka ni yaka

7. 1 Petulo 1:9 — Pakupochela mbesi ja chikulupi chenu, yaani:

- a) singwa ja umi
- b) chikulupusyo cha mitima jenu
- c) kukulupuka kwa mtima

YANJI JA MAJIBU: 1-b · 2-c · 3-b · 4-a · 5-c · 6-c · 7-b

IWU LILIWO LYA LYELECHE LIKUGAWANYA CHUCHI

→ MWA YAKUTI CHIKOMBOLE CHIKUŴIKA LULANGA: ISRAELI ŴAKOPWECHE MWA MYASI NI KUPITILA MU BAHARI, SANO PAULO AKUTI ACHATATI ŴETU "WOSOPE ŴABATIZIDWE KWA MUSA MU LIUNDE NI MU BAHARI" (1 AKORINTO 10:1-2). LITALA LYAKUKOPOKA MU UKAPOLO LILI CHIKOMBOLE CHA LITALA LYA UKULUPUSYO, LYAKONJECHETU KWA CHIKAGULO CHAKWE.

→ MWA YAKUTI CHILAGANO CHASAMBANO CHIKULONGOSYA YELEYO: PA BAHARI LILAJILO LYALIJI, "JIMENI CHECHE, NI KULOLA UKULUPUSYO WA AMBUJE" (EXODO 14:13). MU NGANI JAMBONE UKULUPUSYO WO SAMBANO UKWENDA PA CHILAMBO CHOSE: "JILI MACHILI GA MLUNGU GAKWIKANAWO UKULUPUSYO KWA JWALIJOSE JWAKUKULUPILILA" (AROMA 1:16).

→ YIJUKUMBUSYA YAKUTI MALOŴE GAKUSACHILWA: MBESI JA MU MATAYO 24:13 NI MBESI JA MU 1 PETULO 1:9 LILI LILOŴE LIMO LYA CHIGILIKI (G5056 TELOS). MBESI JAJIKUPILIKANICHISYA MUNDU NI MBESI JA CHIKULUPI, UKULUPUSYO WA MBUMU.

→ MMWAKUTI IKUJA KWIKANILA KU NDAMO YANGAMALIKA: KWIUNDE CHIKUTYOKA MPELA LYOSI, "NAMBO UKULUPUSYO WANGU UCHIŴA WA MOŴA GOSOPE" (ISAYA 51:6), NI ISRAELI CHACHIULUSIDWA "NI UKULUPUSYO WA MOŴA GOSOPE" (ISAYA 45:17).

→ LITALA LYAKUISA KWANAULA: MPINGO WAUKULUNGWA WA ŴANDU ŴA IWALO YESWELA (CHIUNUKUKO 7:9) UKWIGULA CHAKULYA CHA ULOMBELA WA MWANANGONDOLO, KUKO SANDA JAMBONE JILI "CHILUNGAMIKA CHA ŴASWELA" (CHIUNUKUKO 19:8).

→ CHIWUNGUTICHE CHACHIKUWONEKA: NYIMBO PA MBWANI JIKUTI "ŴALIJI UWUKA WANGU", NI UWUKA MWELEMO NI YESHUWAH (H3444) (EXODUS 15:2). LIINA LYA YESU LIKUTYOCHELA MU LIINA LYA CHIEBULANIYA YEHOSHUA (H3091), AMBUJE ALI UWUKA. NI MALAIKA ŴAŴECHETE, "CHIMUN'GULE LIINA LYAKE YESU: PAKUŴA CHACHIŴAOKOLA ŴANDU ŴAO KU SAMBI SYAO" (MATAYO 1:21). LIINA LYA NKULUPUSYO LILI NYIMBO JA ŴAŴOKOLWE.

MASIKU GA CHIGILIKI

“kulupuchidwa” — **G4982 sozo** — kukulupusya; kugopola; kugosa; kupanganya kuŵa jwambone
"jwakupilila mpaka kumbesi, jwelejo takulupuswe"

“chikulupusyo” — **G4991 soteria** — kuwombola; chitetezo; kukulupuka
kupokela mbesi ja chikulupi chenu, chelechi ni ukulupusyo wa mitima jenu

“Nkulupusyaji” — **G4990 soter** — jwakulupusya; jwakuulusya
Ambuje ni Nkulupusyo jwetu Yesu Kilisito

“kupagwa kaawili” — **G313 anagennao** — kupagwa kaŵili; kupagwa sooni
kupagwa kaŵili, nganijiŵa ja mbeju jakuwola, nambo ja jangawola

“kula” — **G837 auxano** — kukula; kupunda
"sachililani mkaka wangali chinyengo wa Liloŵe, kuti nkule nawo"

“ŵapundile mwakulimbila” — **G4342 proskartereo** — kupitilichisya; kulindilila; kulipeleka kwakwe pangamala

indu ncheche yawapundile mpingo wandanda kila lisiku

“kutenda masengo” — **G2716 katergazomai** — kukamula masengo chenene; kutimila; kupanganya
Nchikamulisye ukulupusyo wenu wachimwenusyo ni kutetema

“kuloleresya” — **G1127 gregoreo** — kutama mu kwiimuka; kuchesela
mmaje ni lunda, mmaje meso, ligongo adui jwenu akwenda-kwenda

“kubujila panyuma” — **G5288 hupostello** — kupungusya; kuwujia munyuma
"Uwwe nganituwa mwa awala wakujila kunyuma mpaka kuonanga"

“kukulupusya” — **G4047 peripoiesis** — kugosa; kupata; chindu chagulidwe
mwa awala waakukulupilila kuti akulupuswe mbumu

“Kupilila” — **G5278 hupomeno** — kupilila; kutindiganya; kuipilila
"Jwakuwalaswa ni mundu jwakupilila kulinjidwa"

“mbesi” — **G5056 telos** — mbesi; pakulinga; kulinga
"kupilila mpaka kumbesi", ni kupochela mbesi ja chikulupi chenu

“ngâmâ” — **G4735 stephanos** — taji; nkasa wa jwakupunda
chapochele ntanda wa umi

“kumalisya” — **G5048 teleioo** — kumalisya; kumasya; kupanganya chenene
kuti mmalisye mwanja wangu ni lukondwa

“Kosi” — **G1408 dromos** — mbio; litala
lusito lwaŵene Paulo ni chisangalalo

“mlembi” — **G159 aitos** — chiyambi; nkupanganya
"jwikutandisya ukulupusyo wa isiku ni isiku kwa wose wakumpikanila"

“Kamula” — **G5432 phroureo** — kugosa; kulolechesya; kugosa mpela ni asilikali
"kugosedwa ni machili ga Mlungu kupitila chikulupi mpaka kuwombolwa"

“kupunda” — **G3528 nikao** — kupunda; kukombola; kupata chipundo
wapundile jwalakwe ni miyasi ja Mwanangondolo

(Nganisyo syangu jwakusyene - lolani mwatite lilomwe kutandikwa. Strong akusala kuti soteria (G4991, chiwombolosi) jikutyochela ku soter (G4990, nkulupusya), sano soter jikutyochela ku sozo (G4982, kulupusya). Chiwombolosi chikutegemela pa Nkulupusya, sano lilomwe lyosope lili Mundu jwaakutenda masengo.)

MASYU GAKUKOLOSIA GA CHIHEBERI

“chikulupusyo” — **H3444 yeshuwah** — chindu chakukulupusyidwa; chiwombolo; chikulupusyo
Ambuje aŵele upulusyo wangu

“kulupuchidwa” — **H3467 yasha** — kupulusya; kukulupusya; kuwa chitetezo
iiyoyo Ambuje wakulupwisye Israel lisiku lyele

“chikulupusyo” — **H8668 teshuwah** — kukulupuka; kuwombola; chiwombolo
wakulupuswe mwa Ambuje ni ukulupusyo wangamala

“kwimilila pamalo” — **H3320 yatsab** — kulijimika; kujima chijimile; kulikopesya
jimani chijimile, ni kulola ukulupusyo wa Ambuje

“kuganichisya” — **H1897 hagah** — kudandaula; kuweka mwacinyisi; kuganichisya
"mu malamulo gakwe akulijiganya muusi ni chilo"

“kunyakula” — **H5375 nasa** — kunyakula; kupikanila; kujigala
gakunyakulidwa kutyochela m'chiwelecherero, mpaka ku uchekulu

“kulopola” — **H4422 malat** — kutila; kuwombola; kukulupusya
Chinjinsigalila, ni kunkulupusya

“Yoswa” — **H3091 Yehowshuwa** — Ambuje ndi ukulupusyo; Yehova-wakulupwisye

lina lya Chiebulania lyalikutyochela lina lya Yesu

(Nganisyo syangu jenojo — yeshuwah (H3444, ukulupusyo) lili lilowe lyalyaimbile Isilaeli pambwani mwa bahali. Lina lya Yesu likutyochela ku lina lya Chiebulania Yehoshua (H3091), lyalikugopolela kuti Ambuje ni ukulupusyo. Lilaika lyalisosanganisye lina ni ntawu m'ndande jimo, "n'chinsalile lina lyakwe YESU: pakuŵa jwelejo tachikulupusya ŵandu ŵakwe ku sambu syao" (Matayo 1:21).)

SOURCES & CREDITS

Scripture: Yao NT (CC BY 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).